C/2025/3994

20.8.2025.

PREPORUKA VIJEĆA

od 8. srpnja 2025.

o ekonomskoj, socijalnoj, strukturnoj i proračunskoj politici te politici zapošljavanja Austrije

(C/2025/3994)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 ([1]), a posebno njezin članak 3. stavak 3.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

Opća razmatranja

(1) U Uredbi (EU) 2024/1263, koja je stupila na snagu 30. travnja 2024., navode se ciljevi okvira gospodarskog upravljanja, čija je svrha promicanje dobrih i održivih javnih financija, održivog i uključivog rasta i otpornosti putem reformi i ulaganja te sprečavanje prekomjernih državnih deficita. Uredbom je propisano da Vijeće i Komisija provode multilateralni nadzor u kontekstu europskog semestra u skladu s ciljevima i zahtjevima utvrđenima u UFEU-u. Europski semestar uključuje i sastavljanje preporuka za pojedine zemlje te nadzor provedbe tih preporuka. Uredba potiče i odgovornost za fiskalnu politiku na nacionalnoj razini i usmjerena je na srednjoročno razdoblje i djelotvorniju i koherentniju provedbu. Svaka država članica Vijeću i Komisiji mora dostaviti nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan koji sadržava njezine fiskalne i investicijske obveze u pogledu reformi za četverogodišnje ili petogodišnje razdoblje, ovisno o redovnom trajanju nacionalnog zakonodavnog razdoblja. Kretanje neto rashoda ([2]) u tim planovima mora biti u skladu sa zahtjevima iz te uredbe, uključujući zahtjeve da se dug opće države do kraja razdoblja prilagodbe uvjerljivo smanjuje ili da se nastavi uvjerljivo smanjivati odnosno da se zadrži na razboritim razinama ispod 60 % bruto domaćeg proizvoda (BDP), a da se deficit opće države u srednjoročnom razdoblju smanji i/ili zadrži ispod referentne vrijednosti od 3 % BDP-a utvrđene Ugovorom. Ako se država članica obveže da će provesti relevantan skup reformi i ulaganja u skladu s kriterijima iz te uredbe, razdoblje prilagodbe može se produljiti za najviše tri godine.

([1]) SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Neto rashodi kako su definirani u članku 2. točki 2. Uredbe (EU) 2024/1263: „neto rashodi” znači državni rashodi bez (i) rashoda za kamate, (ii) diskrecijskih mjera na strani prihoda, (iii) rashoda za programe Unije koji su u cijelosti pokriveni prihodima iz fondova Unije, (iv) nacionalnih rashoda za sufinanciranje programa koji se financiraju sredstvima Unije, (v) cikličkih elemenata rashoda za naknade za nezaposlenost i (vi) jednokratnih i drugih privremenih mjera.

(2) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]), kojom je uspostavljen Mehanizam za oporavak i otpornost („Mehanizam”), stupila je na snagu 19. veljače 2021. Mehanizmom se pruža financijska potpora državama članicama za provedbu reformi i ulaganja i generira se fiskalni impuls koji će se financirati sredstvima Unije. U skladu s prioritetima europskog semestra za koordinaciju ekonomskih politika Mehanizmom se doprinosi gospodarskom i socijalnom oporavku i provedbi održivih reformi i ulaganja, posebno u cilju promicanja zelene i digitalne tranzicije i jačanja otpornosti gospodarstava država članica. Njime se pomaže i jačanju javnih financija te poticanju rasta i otvaranja radnih mjesta u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju, poboljšanju teritorijalne kohezije unutar Unije i podupiranju kontinuirane provedbe europskog stupa socijalnih prava.

(3) Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]) („Uredba o planu REPowerEU”) donesena je 27. veljače 2023. u cilju postupnog ukidanja ovisnosti Unije o uvozu fosilnih goriva iz Rusije. Time se doprinosi energetskoj sigurnosti i diversifikaciji opskrbe energijom u Uniji, a istodobno povećava uvođenje energije iz obnovljivih izvora, kapacitet za skladištenje energije i energetska učinkovitost. Austrija je u svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost dodala novo poglavlje o planu REPowerEU kako bi financirala ključne reforme i ulaganja kojima će se doprinijeti ostvarenju ciljeva plana REPowerEU.

(4) Austrija je 30. travnja 2021. Komisiji dostavila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241. Komisija je na temelju članka 19. te uredbe ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje iz Priloga V. Vijeće je 13. srpnja 2021. Donijelo Provedbenu odluku o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Austrije ([5]), koja je izmijenjena 9. studenoga 2023. u skladu s člankom 21. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241 jer se zbog objektivnih okolnosti plan za oporavak i otpornost djelomično više ne može provesti te radi uključivanja poglavlja o planu REPowerEU ([6]). Isplata obroka ovisi o donošenju odluke Komisije, u skladu s člankom 24. stavkom 5., u kojoj se navodi da je Austrija u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u Provedbenoj odluci Vijeća. Ostvarenje u zadovoljavajućoj mjeri podrazumijeva da postizanje prethodnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti iste reforme ili ulaganja nije poništeno.

(5) Vijeće je 8. srpnja 2025. na preporuku Komisije donijelo preporuku kojom se potvrđuje nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan Austrije ([7]). Austrija je 13. svibnja 2025. dostavila svoj srednjoročni fiskalno-strukturni plan. Plan je dostavljen u skladu s člankom 11. i člankom 36. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EU) 2024/1263, obuhvaća razdoblje od 2025. do 2029. i sadržava fiskalnu prilagodbu tijekom sedam godina.

(6) Komisija je 26. studenoga 2024. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2025., u kojem Austrija nije utvrđena kao jedna od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Komisija je donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja te Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2025., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načelâ europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je 13. svibnja 2025. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja ([8]), a 10. ožujka 2025. Zajedničko izvješće o zapošljavanju.

([3]) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. veljače 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241 u pogledu poglavljâ o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost i o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013, (EU) 2021/1060 i (EU) 2021/1755 te Direktive 2003/87/EZ (SL L 63, 28.2.2023., str. 1., ELI: http://data.europa. eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Provedbena odluka Vijeća od 13. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Austrije (ST 10159/2021).

([6]) Provedbena odluka Vijeća od 7. studenoga 2023. o izmjeni Provedbene odluke od 13. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Austrije (ST 14472/2023).

([7]) Preporuka Vijeća od 8. srpnja 2025. o potvrđivanju srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Austrije (SL C, C/2025/3958, 20.8.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3958/oj).

([8]) Preporuka Vijeća od 13. svibnja 2025. o ekonomskoj politici europodručja (SL C, C/2025/2782, 22.5.2025., ELI: http://data.europa. eu/eli/C/2025/2782/oj).)

(7) Komisija je 29. siječnja 2025. objavila Kompas konkurentnosti, strateški okvir čiji je cilj potaknuti globalnu konkurentnost EU-a u sljedećih pet godina. U njemu su utvrđena tri imperativa preobrazbe za održiv gospodarski rast: (i) inovacije, (ii) dekarbonizacija i konkurentnost i (iii) sigurnost. Kako bi se smanjio inovacijski jaz, EU namjerava potaknuti inovacije u industriji, poduprijeti rast *start-up* poduzeća inicijativama kao što su strategija EU-a za *start-up* i *scale-up* poduzeća i promicati primjenu naprednih tehnologija kao što su umjetna inteligencija i kvantno računalstvo. Komisija je radi zelenijeg gospodarstva izradila detaljan Akcijski plan za priuštivu energiju i Plan za čistu industriju, kojima se osigurava troškovno učinkovit prelazak na čistu energiju koji ne ugrožava konkurentnost, osobito u energetski intenzivnim sektorima, i koji djeluje kao pokretač rasta. Kako bi smanjila pretjeranu ovisnost i povećala sigurnost, Unija intenzivno radi na jačanju globalnih trgovinskih partnerstava, diversifikaciji lanaca opskrbe i osiguravanju dostupnosti kritičnih sirovina i izvora čiste energije. Ti se prioriteti temelje na horizontalnim čimbenicima, a to su regulatorno pojednostavnjenje, produbljivanje jedinstvenog tržišta, financiranje konkurentnosti i unija štednje i ulaganja, promicanje vještina i kvalitetnih poslova te bolja koordinacija politika EU-a. Kompas konkurentnosti usklađen je s europskim semestrom, čime se osigurava usklađenost ekonomskih politika država članica sa strateškim ciljevima Komisije i omogućuje ujednačen pristup gospodarskom upravljanju, što potiče održiv rast, inovacije i otpornost u cijeloj Uniji.

(8) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2025. razvijati usporedno s provedbom Mehanizma za oporavak i otpornost. Potpuna provedba planova za oporavak i otpornost i dalje je ključna za ostvarenje prioriteta politika u okviru europskog semestra jer planovi doprinose djelotvornom odgovoru na sve ili na znatan dio izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju izdanima posljednjih godina. Te preporuke za pojedinu zemlju i dalje su jednako relevantne za ocjenu izmijenjenih planova za oporavak i otpornost u skladu s člankom 21. Uredbe (EU) 2021/241.

(9) Preporukama za pojedinu zemlju za 2025. obuhvaćeni su svi ključni izazovi ekonomske politike na koje se nije u dovoljnoj mjeri odgovorilo mjerama iz planova za oporavak i otpornost, vodeći računa o relevantnim izazovima utvrđenima u preporukama za pojedinu zemlju u razdoblju od 2019. do 2024.

(10) Komisija je 4. lipnja 2025. objavila Izvješće za Austriju za 2025. U njemu je ocijenjen napredak Austrije u smislu relevantnih preporuka za pojedinu zemlju i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Austrije. Na temelju te analize u tom izvješću utvrđeni su najhitniji izazovi kojima je Austrija izložena. Ocijenjen je i napredak Austrije u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije za 2030. u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina te smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti, kao i napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda.

Ocjena godišnjeg izvješća o napretku

(11) Austrija je 13. svibnja 2025. dostavila srednjoročni plan kojim se obvezuje na sljedeće maksimalne stope rasta neto rashoda: 2,6 % u 2025., 2,2 % u 2026., 2,2 % u 2027., 2,0 % u 2028. i 2,3 % u 2029., što odgovara maksimalnim kumulativnim stopama rasta, izračunanima u odnosu na baznu godinu 2024., od 2,6 % u 2025., 4,8 % u 2026., 7,2 % u 2027., 9,4 % u 2028. i 11,9 % u 2029. Austrija je 13. svibnja 2025. dostavila svoje godišnje izvješće o napretku ([9]) o relevantnim fiskalnim podacima o realizaciji i projekcijama te provedbi reformi i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u preporukama za pojedinu zemlju u okviru europskog semestra. U godišnjem izvješću o napretku uzima se u obzir i polugodišnje izvješće Austrije o ostvarenom napretku u provedbi plana za oporavak i otpornost u skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/241.

(12) Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i njegove posljedice egzistencijalna su prijetnja Europskoj uniji. Komisija je preporučila koordiniranu aktivaciju nacionalne klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu radi potpore nastojanjima EU-a da se postigne brzo i znatno povećanje potrošnje za obranu a Europsko vijeće taj je prijedlog pozdravilo 6. ožujka 2025.

([9]) Godišnja izvješća o napretku za 2025. dostupna su na poveznici: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

(13) Prema podacima koje je potvrdio Eurostat ([10]), deficit opće države u Austriji povećao se s 2,6 % BDP-a u 2023. na 4,7 % BDP-a u 2024., dok je dug opće države narastao s 78,5 % BDP-a krajem 2023. na 81,8 % BDP-a krajem 2024. Prema izračunima Komisije ta kretanja odgovaraju stopi rasta neto rashoda od 8,7 % u 2024. Prema Komisijinim procjenama smjer fiskalne politike ([11]), koji uključuje rashode financirane na nacionalnoj razini i na razini EU-a, bio je u 2024. ekspanzivan, za 2,3 % BDP-a. Komisija je 4. lipnja 2025. donijela izvješće na temelju članka 126. stavka 3. UFEU-a ([12]). U tom je izvješću ocijenjeno proračunsko stanje Austrije jer njezin deficit opće države 2024. premašio referentnu vrijednost od 3 % BDP-a utvrđenu Ugovorom. U izvješću je zaključeno da će Komisija, s obzirom na tu ocjenu i nakon razmatranja mišljenja Gospodarskog i financijskog odbora u skladu s člankom 126. stavkom 4. UFEU-a, razmotriti prijedlog pokretanja postupka u slučaju prekomjernog deficita za Austriju tako što će Vijeću predložiti da donese odluku na temelju članka 126. stavka 6. o postojanju prekomjernog deficita.

(14) Prema godišnjem izvješću o napretku, u makroekonomskom scenariju na kojem se temelje proračunske projekcije Austrije očekuje se rast realnog BDP-a od –0,3 % u 2025. i inflacija mjerena HIPC-om od 2,8 % u 2025. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2025. predviđa se da će se realni BDP smanjiti za 0,3 % u 2025. i povećati za 1,0 % u 2026., a inflacija mjerena HIPC-om iznositi 2,9 % u 2025. i 2,1 % u 2026.

(15) U godišnjem izvješću o napretku predviđa se smanjenje deficita opće države na 4,5 % BDP-a u 2025. i povećanje udjela duga opće države u BDP-u na 84,7 % do kraja 2025. Ta kretanja odgovaraju rastu neto rashoda od 1,6 % u 2025. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2025. predviđa se deficit opće države od 4,4 % BDP-a u 2025. Smanjenje deficita u 2025. uglavnom je rezultat provedbe konsolidacijskog paketa, dok istodobno povećana potrošnja na plaće u javnom sektoru, mirovine i socijalne rashode zbog indeksacije inflacije i drugih troškova povezanih sa starenjem stanovništva i dalje znatno opterećuje javne financije. Prema izračunima Komisije ta kretanja odgovaraju rastu neto rashoda od 2,0 % u 2025. Prema Komisijinim procjenama predviđa se da će u 2025. smjer fiskalne politike, koji uključuje rashode financirane na nacionalnoj razini i na razini EU-a, biti kontrakcijski, za 1,3 % BDP-a. Predviđa se da će se do kraja 2025. udio duga opće države u BDP-u povećati na 84,0 %.

(16) Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2025. očekuje se da će se u 2025. bespovratnom potporom (bespovratnim sredstvima) iz Mehanizma za oporavak i otpornost financirati rashodi opće države u iznosu od 0,1 % BDP-a, u odnosu na 0,1 % BDP-a u 2024. Rashodi financirani bespovratnom potporom iz Mehanizma za oporavak i otpornost omogućavaju visokokvalitetna ulaganja i reforme za povećanje produktivnosti bez izravnog učinka na saldo i dug opće države Austrije.

(17) U razdoblju od 2021. do 2023. rashodi opće države za obranu u Austriji ostali su stabilni na 0,6 % BDP-a ([13]). Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2025. predviđa se da će se rashodi za obranu iznositi 0,7 % BDP-a u 2024. i 0,8 % BDP-a u 2025. To odgovara povećanju od 0,2 postotna boda BDP-a u odnosu na 2021.

(18) Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2025. predviđa se da će se neto rashodi u Austriji povećati za 2,0 % u 2025. Na temelju Komisijine proljetne prognoze 2025. predviđa se da će rast neto rashoda Austrije u 2025. biti ispod maksimalne stope rasta na koju se Austrija obvezala u svojem planu.

(19) U godišnje izvješće o napretku nisu uključene proračunske projekcije nakon 2025. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2025. predviđa se deficit opće države od 4,2 % BDP-a u 2026. Ta kretanja odgovaraju rastu neto rashoda od 2,3 % u 2026. Prema Komisijinim procjenama

([10]) Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2025.

([11]) Smjer fiskalne politike definira se kao godišnja promjena odnosnog stanja proračuna opće države. Cilj mu je procijeniti ekonomski impuls koji proizlazi iz fiskalnih politika, onih koje financira država i onih koje se financiraju iz proračuna EU-a. Smjer fiskalne politike mjeri se kao razlika između (i) srednjoročnog potencijalnog rasta i (ii) promjene primarnih rashoda bez diskrecijskih mjera na strani prihoda te uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratnim sredstvima) iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima iz drugih fondova Unije.

([12]) Izvješće Komisije pripremljeno u skladu s člankom 126. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, 4.6.2025., COM (2025) 615 final.

([13]) Eurostat, državni rashodi prema klasifikaciji funkcija države (COFOG). Zbog metodoloških razlika između definicija COFOG-a i NATO-a rashodi koji se temelje na definiciji COFOG-a mogu se razlikovati od izdataka utemeljenih na definiciji NATO-a.

predviđa se da će u 2026. smjer fiskalne politike, koji uključuje rashode financirane na nacionalnoj razini i na razini EU-a, biti kontrakcijski, za 0,3 % BDP-a. Komisija predviđa da će se do kraja 2026. udio duga opće države u BDP-u povećati na 85,8 %.

(20) U srednjoročnom planu Austrije utvrđen je skup reformi i ulaganja na kojima se temelji produljenje razdoblja prilagodbe. Uključuje 14 mjera, od kojih jednu aktualnu i pojačanu mjeru iz plana za oporavak i otpornost, konkretno za bolji pristup obrazovanju („Chancenbonus”), te dodatne reforme i ulaganja, kao što su povećanje stvarne dobi za umirovljenje, reforma dopusta za usavršavanje i povećanje doprinosa za zdravstvenu skrb za umirovljenike.

Ključni izazovi u području politika

(21) Austrija se suočava sa sve većim fiskalnim pritiscima zdravstvenog sustava, sustava dugotrajne skrbi i mirovinskog sustava povezanima sa starenjem stanovništva. Relativno niska zakonska i stvarna dob za umirovljenje dovodi do visokih troškova mirovina, za koje se predviđa da će do 2030. dosegnuti vrhunac od 15 % BDP-a, a zatim se neznatno smanjiti. Unatoč ranijim reformama, stvarna dob za umirovljenje u Austriji i dalje je ispod prosjeka EU-a. Nedavno provedene mirovinske mjere bile su skromne, posebno u odnosu na povećanje očekivanog životnog vijeka, iako će novi planovi za ograničavanje prijevremenog umirovljenja u kombinaciji s podizanjem zakonske dobi za umirovljenje za žene vjerojatno doprinijeti povećanju stvarne dobi za umirovljenje. Demografsko starenje opterećuje i financije zdravstvene i dugotrajne skrbi. Očekuje se da će do 2070. rashodi za zdravstvo porasti sa 7,8 % BDP-a u 2024. na 8,9 % BDP-a, što je dvostruko više od prosječnog povećanja u EU-u, dok bi troškovi dugotrajne skrbi u istom razdoblju mogli porasti s 1,6 % na 3,1 % BDP-a. Reformom zdravstvene skrbi iz 2023. nastojala se potaknuti primarna skrb i smanjiti ovisnost o bolnicama, ali je primarna skrb i dalje nedovoljno razvijena, usluge se i dalje preklapaju, a ciljne vrijednosti potrošnje ne poštuju se. Nedostaju učinkovite regulatorne mjere i usklađivanje odgovornosti za financiranje i potrošnju, što doprinosi situaciji u kojoj regije i socijalno osiguranje često premašuju dogovorene gornje granice godišnjih rashoda. Kad je riječ o dugotrajnoj skrbi, nedavnim reformama poboljšali su se radni uvjeti i potpora obiteljskim njegovateljima, ali se njima nije riješila fiskalna održivost. Institucionalna skrb dominira javnom potrošnjom, iako je skrb kod kuće u mnogim slučajevima isplativija. Plan za oporavak i otpornost uključuje mjere za promicanje primarne zdravstvene zaštite i provedbu upravljanja na temelju ciljeva u području dugotrajne skrbi.

(22) Fiskalni okvir Austrije obilježen je složenim sustavom međuvladinih transfera između saveznih i regionalnih vlasti, čime se ograničava učinkovita javna potrošnja. Zbog niske razine porezne autonomije savezne se države u velikoj mjeri oslanjaju na zajedničke, a ne na vlastite prihode – tek je mali udio u ukupnim javnim prihodima u 2024. bio iz podnacionalnih izvora. Istodobno, financiranje osnovnih usluga kao što su zdravstvo, skrb za djecu i javni prijevoz djelomično ovisi o rashodima saveznih država i općina. Demografske promjene i zelena tranzicija dodatno povećavaju pritisak na troškove saveznih država i općina, dok prihodi iz vlastitih izvora nisu povezani s dinamikom rashoda.

(23) Struktura poreza i dalje se u velikoj mjeri oslanja na dohodak od rada i potrošnju. Austrija je 2023. imala udio poreza u BDP-u koji je četvrti po veličini u EU-u, sa znatnim prosječnim poreznim klinom na rad (peti po veličini u EU-u 2024.) ([14]). Od 2023. razredi poreza na dohodak indeksirani su zbog inflacije, čime je spriječeno daljnje povećanje poreznog klina zbog prelaska plaća u viši porezni razred. Međutim, još treba poraditi na nekoliko dugotrajnih strukturnih izazova u strukturi poreza. Bolje iskorištavanje poreza koji su povoljniji za rast i zapošljavanje moglo bi pomoći u stvaranju potrebnog proračunskog prostora i poboljšati sveukupnu poreznu strukturu.

(24) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.2. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost sadržava opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno nadopunjuju i koje treba provesti do 2026. Očekuje se da će doprinijeti djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju. U tom kratkom roku dovršetak djelotvorne provedbe plana za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU, ključan je za poticanje dugoročne konkurentnosti Austrije zelenom i digitalnom tranzicijom, uz istodobno osiguravanje socijalne pravednosti. U komunikaciji Komisije naslovljenoj „NextGenerationEU – put do 2026.”, donesenoj 4. lipnja 2025., pojašnjava se primjenjivi vremenski okvir za kraj Mehanizma i državama članicama daju se smjernice za maksimalno pojačanje provedbe do 31. kolovoza 2026., među ostalim o tome kako dodatno pojednostavniti planove za oporavak i otpornost, utvrđuju se ključne opcije koje treba razmotriti pri njihovoj reviziji i naglašava se važnost pažljivog zajedničkog planiranja podnošenja posljednjih zahtjeva za plaćanje 2026. Sustavno uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih

([14]) OECD (2025.), Oporezivanje plaća 2025.

partnera, civilnog društva i drugih relevantnih dionika i dalje je ključno kako bi se osigurala opća odgovornost za uspješnu provedbu plana za oporavak i otpornost.

(25) Austrija je ubrzala provedbu programa kohezijske politike, koja obuhvaća potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF), Fonda za pravednu tranziciju (FPT) i Europskog socijalnog fonda plus (ESF+). Važno je nastaviti ulagati napore u brzu provedbu tih programa i maksimalno povećati njihov učinak na terenu. Austrija u okviru svojih programa kohezijske politike već poduzima mjere za poticanje konkurentnosti i rasta, jačajući pritom socijalnu koheziju. Austrija se istodobno i dalje suočava s izazovima, među ostalim u pogledu konkurentnosti, priuštivog stanovanja, vještina i aktivne uključenosti. U skladu s člankom 18. Uredbe (EU) 2021/1060 Austrija je u okviru preispitivanja programâ kohezijske politike u sredini programskog razdoblja dužna preispitati svaki program uzimajući, među ostalim, u obzir izazove utvrđene u preporukama za pojedinu zemlju iz 2024. U Komisijinu prijedlogu donesenom 1. travnja 2025. ([15]) rok za dostavu procjene o ishodu preispitivanja u sredini programskog razdoblja za svaki program produljuje se nakon 31. ožujka 2025. Ujedno se osigurava fleksibilnost kako bi se ubrzali provedba programa i poticaji za države članice da dodijele sredstva kohezijske politike za pet strateških prioritetnih područja u Uniji, odnosno konkurentnost u područjima strateških tehnologija, obranu, stanovanje, otpornost vodoopskrbe i energetsku tranziciju, zadržavajući pritom fokus na osobama u najranjivijim situacijama kada su posrijedi programi fonda ESF+.

(26) Platforma za strateške tehnologije za Europu (STEP) pruža priliku za ulaganja u ključne strateške prioritete EU-a jačanjem konkurentnosti EU-a. STEP koristi sredstva iz 11 postojećih fondova EU-a. Države članice mogu doprinositi i programu InvestEU potporom ulaganjima u prioritetna područja. Austrija bi te inicijative mogla optimalno iskoristiti kako bi poduprla razvoj ili proizvodnju ključnih tehnologija, što uključuje čiste i resursno učinkovite tehnologije.

(27) Osim gospodarskih i socijalnih izazova obuhvaćenih planom za oporavak i otpornost i sredstvima iz drugih fondova EU-a, Austrija bi trebala učinkovito odgovoriti na preostale izazove koji se odnose na održivost javnih financija, tržište rada, poslovnu dinamiku i konkurentnost, trajnu ovisnost o fosilnim gorivima i visoke cijene energije.

(28) Iako su dostupni razni instrumenti financiranja, financiranje rizika za *start-up* i *scale-up* poduzeća i dalje je ograničavajući čimbenik. Lokalno tržište rizičnog kapitala i kapitala za rast pokazuje pozitivan trend, pri čemu je rizični kapital u razdoblju 2021. – 2023. porastao na 0,08 % BDP-a, ali još nije dovoljno razvijen. Ograničeno financiranje rizičnog kapitala djelomično je potaknuto niskom razinom sudjelovanja institucionalnih ulagača, uključujući mirovinske fondove. U razdoblju od 2007. do 2023. godišnje se prikupljalo samo 1 % fondova privatnog vlasničkog i rizičnog kapitala, što je znatno manje od vodećih država članica.

(29) Relativno visoki rashodi Austrije za istraživanje i razvoj (3,26 % BDP-a u 2023.) i snažna suradnja znanosti i poduzeća ne stvaraju u dovoljnoj mjeri utrživa rješenja i poslovnu dinamiku. Postotak osoba koje rade u uslugama koje se temelje na znanju iznosio je 39,8 %, što je nešto niže od prosjeka EU-a od 40,8 % u 2022. Osim toga, Austrija zaostaje za najinovativnijim državama članicama EU-a u stvaranju domaće dodane vrijednosti izvozom visokotehnoloških proizvoda i usluga. Javna potpora inovacijama, uglavnom putem poreznih poticaja za istraživanje i razvoj, obično je usmjerena na postupne inovacije u etabliranim sektorima. Iako je aktivnost patentiranja i dalje iznad prosjeka EU-a, slabljenje aktivnosti patentiranja u proteklom desetljeću, uz trajne velike razlike u potrošnji za istraživanje i razvoj među saveznim državama, ograničava sposobnost Austrije da u potpunosti iskoristi svoj potencijal za ostvarivanje većih gospodarskih koristi od inovacija. Sustavnije preispitivanje postojećih programa potpore moglo bi povećati učinkovitost inovacijskog sustava.

(30) Promicanjem integracije digitalnih tehnologija u poslovanje dodatno bi se ojačala konkurentnost. Unatoč napretku u uvođenju oblaka, s 35,6 % poduzeća koja se koriste tehnologijama u oblaku, Austrija zaostaje za prosjekom EU-a od 38,9 %, što upućuje na prostor za rast u tom području. Uvođenje analitike podataka i dalje je izazov jer je samo 23,9 % austrijskih poduzeća uvelo takve tehnologije, što je znatno ispod prosjeka EU-a od 33,2 %. Ciljanim mjerama, uključujući financijske poticaje, potporu za infrastrukturu u oblaku i podatkovnu infrastrukturu te ulaganje u digitalne vještine, moglo bi se znatno ubrzati uvođenje naprednih tehnologija, posebno u mala i srednja poduzeća (MSP-ove).

([15]) Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja – COM (2025) 123 final.

(31) Nedostatak tržišnog natjecanja u određenim sektorima negativno utječe na austrijske potrošače, što doprinosi višim cijenama. Prepreke ulasku novih konkurenata na tržište, teritorijalna ograničenja opskrbe i prekomjerna regulatorna restriktivnost za određene profesije i pružatelje usluga ograničavaju tržišno natjecanje i povećavaju cijene za potrošače.

(32) Kako je navedeno u Kompasu konkurentnosti, sve institucije EU-a te nacionalne i lokalne institucije moraju uložiti velike napore u izradu jednostavnijih pravila i ubrzavanje administrativnih postupaka. Komisija je postavila ambiciozne ciljeve za smanjenje administrativnog opterećenja: za najmanje 25 % i najmanje 35 % za MSP-ove. Izradila je i nove alate za postizanje tih ciljeva, što uključuje testiranje otpornosti propisa EU-a na stres i intenzivniji dijalog s dionicima. Kako bi se te ambicije ostvarile, i Austrija treba poduzeti mjere. 51 % poduzetnika smatra da je složenost administrativnih postupaka problem za njihovo poduzeće koje posluje u Austriji ([16]). Ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola i smanjenje administrativne složenosti, posebno za MSP-ove, još je jedna mogućnost za povećanje konkurentnosti. Postupci izdavanja dozvola često neopravdano odgađaju industrijske projekte, koji obično traju od 22 do 23 mjeseca od datuma podnošenja zahtjeva. Glavni je uzrok tomu ograničena upotreba digitalnih alata, pri čemu se komunikacija i dalje u velikoj mjeri oslanja na podnošenje fizičkih dokumenata. Ubrzavanje izdavanja dozvola moglo bi se postići uvođenjem mogućnosti kao što su rani početak pripremnih građevinskih radova, pojednostavnjeni postupci za prigovore javnosti i odgoda dokumentacije koja nije ključna za kasnije faze postupka. Općenito, Austrija ima veliko administrativno i regulatorno opterećenje, a poslovni se propisi često smatraju većom preprekom ulaganjima od prosjeka EU-a.

(33) Austrija je ostvarila znatan napredak u prelasku na čistu energiju i ojačala svoju energetsku sigurnost potpunim ukidanjem uvoza ruskog plina do početka 2025. Međutim, za 61 % svojih energetskih potreba Austrija se i dalje oslanja na uvoz, posebno nafte i plina. Cijene energije znatno su porasle, a cijena električne energije za velike potrošače bila je 2023. sedma po visini u EU-u. To utječe na cjenovnu konkurentnost, posebno za energetski intenzivne industrije. Zbog velikog proširenja obnovljivih izvora energije tijekom posljednjih nekoliko godina i ambicioznih ciljeva u pogledu obnovljivih izvora energije do 2030. potrebno je hitno proširiti i nadograditi mrežu, kao i fleksibilizaciju energetskog sustava. Za to su potrebna veća ulaganja i brzina kako bi se dodatna proizvodnja energije iz obnovljivih izvora mogla integrirati u sustav. Troškove proširenja mreže snose korisnici mreže. Naknade za upotrebu mreže povećale su se za prosječno 19 % u siječnju 2025. kako bi se, među ostalim, financirala tekuća ulaganja. Rad na novom Zakonu o tržištu električne energije (ELWG) kako bi se omogućila reforma mrežnih tarifa, povećanju fleksibilnosti energetskog sustava ili poticajima za korištenje ugovora o kupnji energije još nije dovoljno napredovao. Ugovori o kupnji energije iz obnovljivih izvora u Austriji su trenutačno ograničeni, a ugovoreno je samo 0,1 GW.

(34) Energija iz obnovljivih izvora, koja čini 40,8 % ukupne potrošnje energije u Austriji, predstavlja velik i rastući udio. Međutim, usporen je napredak u daljnjem ubrzavanju uvođenja energije iz obnovljivih izvora i potrebne infrastrukture. Složeni i dugotrajni administrativni postupci i dalje posebno otežavaju širenje austrijske tehnologije s nultom neto stopom emisija.

(35) Predviđa se da će Austrija biti na dobrom putu da ostvari svoj cilj smanjenja emisija, ali se ritam dekarbonizacije 2024. usporio u odnosu na prethodnu godinu. Očekuje se da su se emisije smanjile za samo 3,7 % u odnosu na 6,5 % u 2023. Austrijski industrijski sektor obilježen je visokim energetskim intenzitetom i sporo se dekarbonizira. S obzirom na to da se mnoga poduzeća bore s apsorpcijom znatnih povećanja cijena energije, poboljšanje energetske učinkovitosti važno je za smanjenje emisija i za poticanje konkurentnosti. Iako je većina sektora u tom smislu ostvarila napredak, dekarbonizacija prometa i dalje zaostaje. Krajnja potrošnja energije u prometnom sektoru 2023. zapravo se povećala za 1 % u odnosu na prethodnu godinu. Kako bi se to riješilo, u nacionalnom energetskom i klimatskom planu za 2024. predlažu se dodatne mjere kojima će se Austriji omogućiti ostvarenje ciljeva raspodjele tereta, ali njihov će uspjeh ovisiti o odlučnoj i potpunoj provedbi tih mjera.

(36) Oporezivanje rada i socijalni doprinosi u Austriji među najvišima su u EU-u, što otežava otvaranje radnih mjesta i sudjelovanje na tržištu rada. Tijekom posljednjeg desetljeća prosječan broj stvarno odrađenih sati tjedno po osobi smanjio se s 35,8 na 33,6 sati. Za razliku od drugih država članica, već ionako visok udio rada u nepunom radnom vremenu povećao se od 2019. za 2 postotna boda. Rad u nepunom radnom vremenu (30,6 % u 2024.) i dalje je gotovo dvostruko veći od prosjeka EU-a (17,1 %). Visoki porezni klin na rad obeshrabruje dulje radno vrijeme, pridonosi manjku radne snage i ograničava gospodarski potencijal.

([16]) *Businesses' attitudes towards corruption in the EU* (Stavovi poduzeća prema korupciji u EU-u), izvješće Flash Eurobarometra (travanj 2024.).

(37) Udio žena koje rade u nepunom radnom vremenu među najvišima je u EU-u. To odražava i njihovu visoku razinu sudjelovanja u neplaćenom pružanju skrbi te nedovoljnu dostupnost i pristup cjenovno pristupačnom i visokokvalitetnom ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju. Unatoč nastojanjima da se poveća dostupnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja postotak djece mlađe od tri godine koja sudjeluju u formalnom ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju i dalje je znatno ispod prosjeka EU-a. To je povezano s regionalnim razlikama u dostupnosti mjesta za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, kao i s manjkom osoblja.

(38) Iako se stopa zaposlenosti starijih radnika (od 55 do 64 godine) u posljednjem desetljeću stalno povećavala i 2024. dosegnula 58,8 %, i dalje je znatno ispod prosjeka EU-a od 65,2 %. Stariji radnici imaju poteškoća s ponovnom integracijom na tržište rada, od ograničenih digitalnih vještina do predrasuda o starijim radnicima. Niskokvalificirane osobe samo s obveznom razinom školskog obrazovanja posebno su ranjive i njihov je udio u nezaposlenima najveći u Austriji. Slično tome, osobe migrantskog podrijetla i osobe u nepovoljnom socioekonomskom položaju imaju niže razine postignuća na tržištu rada i suočavaju se s posebnim preprekama pri ulasku na tržište rada. To dodatno pogoršavaju izazovi povezani s neodgovarajućim jezičnim vještinama i ograničenim priznavanjem kvalifikacija.

(39) Prema OECD-ovu Programu za međunarodnu procjenu učenika (PISA) za 2022. povećala se slaba uspješnost učenika u stjecanju osnovnih vještina, posebno onih migrantskog podrijetla i/ili u nepovoljnom socioekonomskom položaju ili rođenih u inozemstvu. Sve veći udio učenika migrantskog podrijetla i/ili u nepovoljnom socioekonomskom položaju koji ulaze u obrazovanje bez dostatnih jezičnih vještina predstavlja izazov za učitelje i nastavnike. Nadalje, manjak nastavnika dodatna je prepreka poboljšanju obrazovnih ishoda. Osim toga, sve lošije osnovne vještine učenika prenose se u odraslu dob, posebno među učenicima migrantskog podrijetla i/ili u nepovoljnom socioekonomskom položaju. Iako Austrija i dalje provodi širok raspon reformi za poboljšanje uspješnosti svojeg obrazovnog sustava, jačanje razvoja osnovnih vještina i vještina u području STEM-a u svakoj fazi, od obrazovanja djece do obrazovanja odraslih, ključno je za rješavanje problema nedostatka vještina.

(40) Nedostatak kvalificiranih radnika i dalje ugrožava potencijal rasta Austrije, a 72 % poduzeća to smatra velikom preprekom ulaganjima ([17]). Konkretno, unatoč nedavnim mjerama, nedostatak zelenih vještina otežava konkurentnost sektora ključnih za zelenu tranziciju i može odgoditi postizanje klimatskih ciljeva Austrije. Osim toga, trenutačno ne postoji namjenska strategija za rješavanje problema gubitka radnih mjesta koji se očekuje u industrijama s visokim emisijama ugljika i koji je povezan s prelaskom Austrije na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija. Jačanjem postojećih programa usavršavanja mogla bi se osloboditi neiskorištena ponuda radne snage i potaknuti industrija s nultom neto stopom emisija. Pružanje ciljane potpore osobama u zanimanjima i regijama za koje postoji rizik od negativnog utjecaja opsežne dekarbonizacije posebno je važno za osiguravanje široke javne potpore zelenoj tranziciji.

(41) Imajući u vidu blisku međusobnu povezanost gospodarstava država članica europodručja i njihov zajednički doprinos funkcioniranju ekonomske i monetarne unije, Vijeće je u 2025. državama članicama europodručja preporučilo da poduzmu djelovanja, među ostalim u okviru svojih planova za oporavak i otpornost, u cilju provedbe Preporuke o ekonomskoj politici europodručja 2025. Kad je riječ o Austriji, preporuke br. 2, 3 i 5 doprinose provedbi prve preporuke za europodručje o konkurentnosti, a preporuke br. 1, 4 i 5 doprinose provedbi druge preporuke za europodručje o otpornosti. Preporuka br. 1 doprinosi provedbi treće preporuke za europodručje o makroekonomskoj i financijskoj stabilnosti iz Preporuke za 2025.,

PREPORUČUJE da Austrija u 2025. i 2026. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Povećati ukupnu potrošnju za obranu i sigurnost i povećati pripravnost, osiguravajući pritom održivost duga u skladu sa zaključcima Europskog vijeća od 6. ožujka 2025. Pridržavati se maksimalnih stopa rasta neto rashoda koje je Vijeće preporučilo 8. srpnja 2025. Provesti reforme i ulaganja na kojima se temelji produljeno razdoblje prilagodba u skladu s preporukom Vijeća od 8. srpnja 2025. Poduzeti odlučne mjere za očuvanje održivosti javnih financija, među ostalim poboljšanjem fiskalne održivosti sustava zdravstvene zaštite, dugotrajne skrbi i mirovinskog sustava te racionalizacijom bolničke infrastrukture, poboljšanjem troškovne učinkovitosti zdravstvene i dugotrajne skrbi, jačanjem kontrole rashoda i znatnim povećanjem stvarne dobi za umirovljenje. Pojednostavniti i racionalizirati fiskalne odnose i nadležnosti na svim razinama vlasti te osigurati jasnu usklađenost nadležnosti za financiranje i potrošnju. Poboljšati strukturu poreza kako bi se smanjio visoki porezni klin i potaknuo uključiv i održiv rast u izazovnom fiskalnom okruženju.

([17]) *EIB Investment Survey 2024 Country Overview:Austria* (EIB-ova anketa o ulaganjima 2024. Pregled po zemljama: Austrija) str. 17.

2. Imajući u vidu odgovarajuće rokove za pravovremen dovršetak reformi i ulaganja na temelju Uredbe (EU) 2021/241, osigurati djelotvornu provedbu plana za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU. Ubrzati provedbu programâ kohezijske politike (EFRR, FPT, ESF+) na temelju, ovisno o slučaju, mogućnosti koje nudi preispitivanje u sredini programskog razdoblja. Optimalno iskoristiti instrumente EU-a, među ostalim mogućnosti koje nude program InvestEU i Platforma za strateške tehnologije za Europu, radi povećanja konkurentnosti.

3. Promicati poslovnu dinamiku te osnivanje i rast mladih poduzeća, među ostalim osiguravanjem boljeg pristupa rizičnom kapitalu i kapitalu za rast te uklanjanjem prepreka koje sprečavaju ulaganja institucionalnih ulagača u vlasničke instrumente. Poboljšati pretvaranje visokih razina ulaganja u istraživanje i razvoj u utrživa rješenja i pojačati upotrebu (naprednih) digitalnih tehnologija u poduzećima. Pojednostavniti propise, smanjiti administrativno opterećenje, posebno za MSP-ove, ubrzati postupke izdavanja dozvola i ojačati tržišno natjecanje kako bi se snizile cijene.

4. Riješiti problem visokih troškova energije, među ostalim reformom Zakona o električnoj energiji, poboljšanjem fleksibilnosti energetskog sustava i poticanjem sklapanja ugovora o kupnji energije. Smanjiti ukupnu ovisnost o fosilnim gorivima i ubrzati uvođenje energije iz obnovljivih izvora i potrebne infrastrukture, posebno pojednostavnjenjem postupaka izdavanja dozvola i uspostavom namjenskih područja za brži razvoj energije iz obnovljivih izvora. Dodatno smanjiti emisije, posebno u prometnom sektoru, te unaprijediti dekarbonizaciju industrije. Poboljšati energetsku učinkovitost.

5. Stvoriti poticaje za povećanje ukupnog broja odrađenih sati i sudjelovanja žena na tržištu rada u punom radnom vremenu, među ostalim poboljšanjem okvirnih uvjeta i osobito kvalitete i dostupnosti usluga skrbi o djeci. Poboljšati rezultate na tržištu rada za starije radnike i skupine u nepovoljnom položaju, kao što su niskokvalificirani tražitelji zaposlenja i osobe migrantskog podrijetla, i podići razinu njihovih osnovnih vještina, počevši od rane dobi, posebno na razini škole. Pojačati napore na razini politika usmjerene na pružanje i stjecanje vještina i kompetencija potrebnih za zelenu tranziciju.

Sastavljeno u Bruxellesu 8. srpnja 2025.

Za Vijeće

Predsjednica

S. LOSE